Ч. 202 Неділя 7 (19) вересня 1897. Рік VII

Виходить у Львові що дня (крім неділь і гр. кат. сьвят) о 5-ій годині по полудни.

Редакция і Адміністрация: улиця Чарнецкого ч. 8.

Письма приймають ся лиш франковані.

Рукописи звертають ся лиш на окреме жадане і за зложенем оплати почтовоі.

Рекламациі незапечатані вільні від оплати почтовоі.

НАРОДНА ЧАСОПИСЬ

Додаток до „Ґазети Львівскоі“.

Передплата у Львові в бюрі дневників Люд. Ільона і в ц. к. Староствах на провинциі:
на цілий рік зр. 2·40
на пів року „ 1·20
на чверть року „ —·60
місячно . . „ —·20
Поодиноке число 1 кр.

З почтовою пересилкою:
на цілий рік зр. 5·40
на пів року „ 2·70
на чверть року „ 1·35
місячно . . „ —·45
Поодиноке число 3 кр.

Промова пос. Барвіньского на словіньскім вічи в Люблянї.

Пос. Барвіньский подякувавши за вибір почесним предсїдателем, висказав по словіньски привіт зборам від руского народа і руских послів, заявляючи повну солїдарність руских послів з словіньско хорватскими, а опісля в рускій промові зазначив, що се неперечно перша нагода, що Русинови довело ся з братьми Словінцями і Хорватами, засїсти до спільноі ради над долею славяньских народів в Австриї, а особливо над долею словіньского народу, що виявив найдавнїйшу в Славянщині культуру.

„Се справедливий палець Божого провідїня, — говорив дальше бесїдник — що сего року, котрий неперечно буде почином новоі доби славяньских народів в Австриї, заступники руского народу звязали ся з заступниками словіньского і хорватского народа в „Християньско-народний Союз“ для оборони своіх прав. І як раз сей „Славяньский християньско-народний Союз“ став звязию поміж двома найсильнїйшими ґрупами парляментарними славяньского народу — Чехами і Поляками. Півчверта десятка лїт минуло від початку конституцийноі доби, поки по довгій полїтичній блуканинї, котра не мало нашкодила інтересам Славяньства, дійшло до тоі звязи парляментарних груп. А прецінь ся звязь була така природна і випливала з основ історичного розвою славяньских народів. Сьвітло віри християньскоі, проповідуваноі славяньскими апостолами, сьв. Кирилом і Методієм, дало почин до письменства і першоі просьвіти в старословіньскім язиці, котрий єсть материю нинїшного язика словіньского і ключем до всїх язиків словяньских. В тім язицї пішла проповідь Христовоі віри і до Чехів та Поляків і до Русинів, а до диєцезиї сьв. Методия належала і наша Червона Русь, колишня вітчина Хорватів, і сягала аж по ріку Стир. Руский нарід до нинї зберіг ту спадщину слав. апостолів в церковнім богослуженю, а на тій основі розвинуло ся руске стародавне письменьство. Мимо тоі спільноі основи, тих кріпких підвалин культурних, розійшли ся опісля славяньскі народи в дальшім історичнім розвою.

„Західні і полуднево-західні Славяни примкнули до Заходу, а черпаючи просьвіту головно в криниці европейскоі західноі культури, пострадали дещо з первісних славяньских прикмет. Ми же Русини, стоячи на основах положених славяньскими апостолами, війшли церковною униєю з сьв. Апостольским Престолом римским в звязь з західною Европою і европейскою культурою. Та релїґійно-духовна звязь, та Кирило-Методиївска спадщина, що була живущою водою для славяньских народів в іх борбі з чужоплемінними сусїдами, стала основою, стала цїлющою водою, що споіла в одну цїлість словіньских, хорватских і руских послів в „Славяньский Християньско-народний Союз“, котрий став сполучником нинїшноі парляментарноі більшости *на основах християньскоі справедливости і повноі рівноправности всїх австрийских народів.* Як раз основа християньско католицкоі справедливости спонукала також нїмецке сторонництво католицко-народне прилучити ся до славяньскоі більшости.

„Стоімо на передоднї вельми важноі і рішучоі хвилї, котра неперечно буде новим зворотом в дальшім розвою австрийских Славян, в дальшім розвою австрийскоі держави. Головно в наших руках спочиває наша доля. Тимто мусимо всї постояти однодушно „за ваші і за наші права“, мусимо виявити богато саможертви, витревалости, вирозуміня і умірковання. Противники Славяньства покладають своі надіі ще на перворядний гріх Славян — незгоду і розлад — і тим способом бажають осягнути побіду над нами. Покажім отже, що надія наших противників марна, що ми з'умієсмо усувати поміж собою всякі поводи до суперечки і роз'єднаня, а останемо з'єднані, хочби треба не одно перетерпіти горе, хоч би не одну потреба принести жертву для осягненя великоі цїли. Іменем руских послів заявляю тут нашу повну солїдарність для ваших змагань, так як ми певні вашоі солїдарности в змаганях о наші народні права“.

Свою річ закінчив п. Барвіньский по словіньски: „Дай Боже, щоби словіньский і хорватский нарід добив ся як найскорше принележних єму прав і в тій надіі кличу: най живе словіньский і хорватский нарід, най живуть єго заступники“.

Новинки.

Львів дня 18-го вересня 1897.

— **Стан здоровля Є. Ем. Кардинала Сембратовича**, погіршив ся. Вчера видано такий бюлетин: На жаль мусимо донести, що від вчера вечера погіршив ся стан Є. Ем. Кардинала — наступило запалене легких на правій стороні. Опаску вже знято і рана зовсїм загоєна. — *Др. Ридиґер.*

— **Є. Е. п. Маршалок краєвий** ґр. Стан. Баденї виідe в перших днях слїдуючого тиждня

8)

НЕКУПНЕ.

(Оповідане з російского — П. Н. Полевого).

(Конець).

Гвоздилин поклонив ся, вийшов і скоро зійшовши зі сходів, сїв знов на бричку.

— На телеґраф! крикнув.

І бричка знов заскакала по улици.

„Нї — думав собі Гвоздилин, все ще не стративши сили духа — нї, не може бути! Бог не допустить!... Нї, я всьо віддам — а випратую... Обороню єго! Бог з ними, з міліонами! Зараз телеґрафую на всї сторони. І до князя і до міністра — і найду оборону для невинного!“

За десять минут входив вже Гвоздилин на телеґрафічну станцію і підходив до стола, за котрим сидів начальник станциі — неучесаний, сердитий, заспаний; він провірив якусь шифровану депешу, між тим як два апарати безнастанно стучали і тріщали в сусїдній комнатї.

— Дайте менї блянкети, маю вислати три термінові телеграми — обернув ся Семен Силич до начальника станциі.

— Пізно! — відповів начальник, навіть не відриваючись від свого занятя — Ми приймаємо лиш до осьмоі години!

— Возьміть по 100 рублів за депешу — а вишліть, ради Бога!

— У нас тут не торговиця — воркнув сердитий начальник. — Ви по сто рублів, а другий прийде і буде давати по тисячу — а урядові депеші будуть через вас лежати. Прийдіть завтра рано.

Аж тут побачив Гвоздилин своє безпомічне, цїлком безвихідне положенє. Єго міліони очевидно не могли уратувати сина. Пропала послїдна надія!... Як він зійшов зі сходів станциі, як дістав ся до дому — він нїчого не тямив. Дмитро Семенович нелякав ся, поглянувши на лице вітця, коли той увійшов до комнати.

— Тату, тату! — промовив, хапаючи вітця за руку — не побивайтесь.... Бог ласкавий!

Семен Силич стояв серед комнати понуривши голову і якось дивно водив очима, розглядаючись по темних кутах комнати.

— Ось де оно.... то некупне.... Ось.... Тепер розумію.... Всьо пропало!

— Не всьо пропало, тату! — ледве вимовив Дмитро Семенович, стараючись здержати плач, що єго давив. — Ви о Бозї забули: не наша, а єго на все сьвята воля!

— О Бозї? — спитав Гвоздилин, немов би не розумів добре слів сина. — Так!.... Ти о Бозї.... Спасибі, синку, спасибі.... І правда, помолїм ся за него.... помолїм ся за нашого Вася....

І они оба — отець і син — опустили ся на колїна перед вікном і стали бити глубок поклони, шепчучи кождий про себе нечутні слова молитви....

IX.

Поммимо того, що цїле населенє Засодимичів клало ся звичайно дуже вчасно — так вчасно, що о 11-ій годинї вечером вже не видко було на улицях нї живоі душі — того вечера, против всякого звичаю, улиці Засодимичів були повні гамору і руху до самоі півночи. Майже перед кождим домом, при темнім осьвітленю рідких ліхтарень, видко було темні громадки жидівских родин, котрі очевидячки дожидали чогось незвичайного. Всюди чути було невмовкаючий говір, серед котрого безнастанно повтаряли ся слова: „прокуратор — телеґраф — судия слїдчий — полковник — Мордух Млинар“. Особливо богато народу товпило ся коло дому де жив прокуратор, коло телеґрафічноі станциі і в сусїдстві заіздного Мошкового дому. Супротив такого незвичайного настрою місцевого жидівского населення, предприняв командант полку охоронні средства. З сїл покликано до місточка ще дві скадрони і коло півночи почали іздити улицями кінні патролї, а коло телеґрафічноі станциі і прокураторового дому поставлено скріплену варту. Патролї стали розганяти товпу так ревно, що по півночи улиці опустїли; але місточко не клало ся спати: всюди горіли огнї у вікнах, всюди із за примкнених дверий виглядали голови цїкавих, а

до Станиславова на торжество отвореня нового будинку ради повітової станиславівскої.

— **Доповняючі вибори** трех членів ради повітової в Жовкві, а то одного з ґрупи громад сільских, а двох з більшої посїлости, розписало ц. к. Намістництво на дні 28-го і 29-го жовтня с. року.

— **Виділ філії товариства „Просьвіти" в Самборі** прислав нам до поміщеня слідуючу відозву:

Р. Т. Родимці! Ідучи за приміром других міст нашого краю, задумали і ми, Русини Самбора і Самбірщини, вибудувати в Самборі свою хату, в котрій могли би ми примістити всї наші товариства. Одержавши від ц. к. Намістництва рескриптом з дня 13 липня 1897 до ч. 6352 призвіл на збиране на річ будови власного дому по конець року 1897 в цїлім краю складок добровільних через спродаване карточок бльокових по 2 кр., звертаємо ся до Вашого Р. Т. Родимці жертволюбія, просячи умильно, щоби Ви зволили подати нам помічну руку до положеня підвалин під тоє народне діло. Підписаний виділ буде розсилати згадані карточки до знатнїйших патріотів нашого краю з просьбою, щоби не жалуючи свого труду, де йде о добро народу, зволили ласкаво заняти ся розпроданєм тиж-же карточок в як найширших кругах. Гроші просимо пересилати під адресою о. Михайла Ортиньского, катихита ц. к. семинариї учительскої, або Володислава Слюзара, проф. ц. к. ґімназиї в Самборі. — Від виділу філії тов. „Просьвіти" в Самборі дня 16 вересня. *Вол. Слюзар* голова. *О. Мих. Ортиньский* секретар.

— **На руску душпастирску посаду в Канаді** (Санкт Альберт) розписав митрополичий Ординарият сего місяця конкурс. В конкурсї сказано: „Після завідомленя Є. Ем. Кардинала Ледоховского, префекта сьв. Собранія до розширеня віри, оказує ся потреба греко-кат. сьвященика для виеміґрувавших Русинів находячих ся в Канаді (Санкт Альберт). Рефлектуючі о ту посаду Всч. душпастирі, а то лиш безженні або вдівці, мають свої подання як найскорше подати до Митроп. Ординарияту".

— **Стан урожаїв на Поділю.** Засїви озимини начаті від Спаса вже покінчені мимо груди, яка повстала через довшу посуху. Вчасні засіви сходять дуже красно, послїдні дощі причиняють ся до красного вигляду і пізнїйших засївів. Бараболї, пашнисті бураки і отава заповідають середний збір. За те омолот пшеницї нужденний, 50—60 клґ. з копи. Овес дає 70—75 клґ. з копи. Сїнокоси отави вже начали ся.

— **Огнї.** Дня 15 с. м. о годинї 5-ій з полудня, вибух огонь на фільварку в Верчанах коло Стрия. Спалили ся дві великі стайнї, а в них згоріло 18 штук тучених, красних волів а 4 воли попарились дуже. Воли мали за кілька днів висилатись до Відня. Причина пожару не звістна. Будинки і воли були асекуровані. Вітер, впрочім легкий, тягнув на поле — і тій обставинї, як і енерґічному ратункови треба завдячити, що огонь зльокалізовано і не допущено на село.

— **Намірене перекупство.** В Коломиї в часї розправи о обманьство против Хаіма Франкля стала ся така пригода. Судия присяжний Фердинанд Геснер, швець з Коломиї, вийшов з лави і зложив в руки предсїдателя трибуналу, совітника Бучацкого, двайцять зр. з тими словами: „То гроші, котрими хотїли мене перекупити!" — Списано зараз протокол і заряджено слїдство.

— **Небезпечна забава.** Богато дїтий має звичай бавити ся у вікнї, а родичі їм на то позваляють, хоч вікна в містї нераз і кілька сяжнїв від землї. З тої причини лучають ся часто нещастя, а найновійше стало ся у Львові вчера рано. У вікнї на другім поверсї при ул. Кривій бавив ся 4-лїтний хлопець Давид Бок. Вікно було вправдї заперте, але хлопець похитнув ся, вибив собою шибу, упав на улицю і розбив собі череп. Нема надії, щоби дитину вратувати.

— **Зелїзничі мантиї.** В Станиславові розпочала ся оногди перед судом присяжних карна розправа против шайки зелїзничих мантиїв, зложеної з Абрумка Енґлендера, 40 лїтного гандлєеса, родом з Нового Санча і Іцка Ґрінберґа, підданого румуньского, видаленого за різні злочини з усїх країв Австриї, котрий помимо того перебував в Станиславові, а вкінци з Лейби Корнблява фактора з Чорткова. Всї ті мантиї їздили від кількох лїт зелїзницею між Станиславовом а Коломиєю і Стриєм, вибирали собі якогось подорожного за жертву, всїдали з ним разом до вагона і починали грати між собою в карти, стараючи ся втягнути і подорожного до гри. Коли їм то удало ся, тодї один з них грав до спілки з подорожним против своїх товаришів, але очевидно так, що подорожний програвав. Звичайно грали о золотий годинник, який звичайно возили з собою, відтак о готівку. Від часу до часу допускали ся они і крадежи у вагонах. Кілько людий они в той спосіб обдерли і обманули, того не можна знати, прокуратория-ж знає лиш кілька фактів. І так в році 1895 обдерли они купця Арона Абердама зі Старого міста. Именно виграли від него 90 зр., а коли він ляг спати, украли єму золотий годинник вартости 380 зр. і 140 зр. готівкою. Абердам не умів сказати хто були злодїї і тому суд мусів застановити слїдство. Аж з початком сего року арештовано Ґрінберґа і Енґлендера під закидом обманьства, якого допустили ся в липни 1896 р. на шкоду о. Йосифа Скворчиньского, пароха з Могильницї коло Будзанова. Они заманили єго до гри надією на золотий годинник і в чверть години „виграли" від него 380 зр. Так само обіграли они з початком сего року Володислава Генїґа директора копальнї зі Східницї і Михайла Хащевского з Сопова коло Коломиї. По таких крадїжах губили ся спільники один за другим по стациях. Енґлендера і Ґрінберґа пізнали всї обкраджені, Корнблявма не можуть на певно пізнати.

— **Населенє Росиї.** Остаточний вислїд довершеного в сїм році загального першого спису населеня в Росиї виказує 129,211.113 мешканців. З того припадає 94,118.750 душ на 50 губерний европейской Росиї, 9,723.533 на Кавказ, 5,731.732 на Сибір і Сахалин, 3,415.174 на провінциї степові в Азиї, 4,175.101 на Туркестан, краї закаспійскі і Памир, 2,527.801 на Фінляндию, а 9,442.590 на королївство польске. В році 1851 числило росийске царство лише 67 міліонів мешканців. Девятнайцять росийских міст має більше як сто тисячів мешканців. Найбільше мешканців, бо звиж 1 міліон 200 тисячів має Петербург, відтак Москва числить звиж 800 тисячів, а Варшава 614 тисячів.

— **Американьский гумор.** Один американьский проповідник з секти методистів, що був заразом ревним членом товариства тверезости, терпів на біль шиї і лїкар подав єму раду, випити склянку пуншу. „О Боже", надькав побожний чоловік, „цїле житє проповідав я громадї і моїй домовій господини повздержливість від горячих напоїв, а тепер мав би я?... Старенька Мария сейчас відгадала би мій плян, коли б я зажадав горячої води". — „То зажадайте горячої води до голеня", сказав лїкар і духовний піддав ся. За пів року переходить лїкар попід двері духовного, а скоро побачив господиню згорблену з очима понуро спущеними на поріг, запитав єї: „Як там з паном?" — „Збожеволїв!" — відповіла старушка. — Як то!?" — „Голить ся денно 30 разів!"

против стациї, против мешканя прокуратора і против дому Мошка лишило ся по 5 — 6 людий, що зміняли ся що чверть години, передавали новим наглядачам свої спостереженя і перебігали на инше місце.

Від їх зорких очий не уйшла та в дїйсности цїлком дрібна обставина, що около першої години в ночи з телеґрафічної стациї куриер, супроводжений двома драґунами, понїс якусь депешу до полковника і прокуратора і що відтак з тою самою вартою вернув ся на стацию. Зараз по тім громадки наглядачів на углах і перехрестках стали більшити, а коло касарень збирали ся нові громадки цїкавих, що з далека приглядали ся.

Наглядали они не дармо: в касарнях зробив ся якийсь рух... В далекім кутї касарняного подвіря, забігали, заснувались люди з лїхтарнями, задзенїли підкови коний о поміст стайнї... заворушились коло коний сїрі вояцкі плащі. Незабаром, півсотня драґунів, задними воротами, виїхала з подвіря касарнї і пустила ся до невеличкої полянки коло того лїса, де довершено убийства. За вояками їхали скоро два вози: на однім сидїли вояки без оружия з рискалями в руках, на другім — везли якийсь чорний стовп.

Не вспіли ще вози від'їхати від касарень на двайцять сяжень, як жиди заворушили ся, заготїли — немов би хто занепокоїв муравельник. Цїле населенє, як би на даний знак, висипало на улицю; всьо говорило, кричало і розмахувало руками, всьо товпило ся, бігло, спішило і текло як яка мутна струя в сторону полянки. Не минуло і пів години, як тисячна товпа залила вже з усїх сторін береги полянки і стала зорко слїдити за тим, що робили вояки, вислані з касарнї на поляну. При слабім, ледве виднім сьвітлї рана не тяжко було добачити, що півсотня розставила ся рядом на серединї поляни, а ті що їхали возом стали закопувати в земли чорний стовп а позаду стовпа поспішно брати гріб...

На якийсь час зібрана на полянї товпа жидів умовкла, слїдячи і шепотом передаючи один другому свої поміченя; але потім гомін ростучої товпи все кріпшав, все ставав голоснїйший і голоснїйший і в тім крику знов цїлком виразно чути було повтаряні слова: „полковник — прокуратор — Мордух Млинар". Не минуло і пів години по тім, як вояки почали брати гріб, як вже в товпі появив ся той самий високий і понурий жидок в косматій шапцї і білім фартусї, що вчера впав в очи Семена Силича. Всї окружаючі єго жиди кричали і живо розмахували руками. Жид в косматій шапцї зложивши на грудях сильні, мускулисті руки і блищачи з під шапки своїми чорними очима, глядїв уважно на роботу вояків серед поляни — не рушаючись з місця, не звертаючи уваги на крик і гомін, який довкола него піднесли жиди. За то цїла товпа довкола него аж казила ся та з криком і лютим гнївом то тягнула єго за рукав кожуха, то показувала єму пальцями на чорний стовп, то грозила кулаками.

Аж ось понура стать нараз відвернула ся від стовпа і опустивши голову на груди, поволи пустила ся з полянки в напрямі до місточка.... Крик радости, крик торжества роздав ся в товпі, що нараз як один муж рушила ся Засодимич — і просто до дому, де жив прокуратор. Віщуни, що стрімголов побігли наперед товпи, вже о много скорше перед єї приходом розширили всюди вість о тім, що „сам убийник, сам Мордух Млинар, іде до пана прокуратора". Вскорі товпа залила всї улицї і улички, цїлу площу довкола прокураторового дому — і прокуратора збудив голосний крик:

— Убийник прийшов! Мордух Млинар убийник — сам прийшов!

Виглянувши крізь вікно і побачивши при сьвітлї сїрого ранку, що дїяло ся на улици, прокуратор спершу наполохав ся і не знав, що робити; але єго вивів з клопоту єго вояк послугач.... Блїдий і зворушений війшов він до спальнї прокуратора і заявив:

— Ваше высокоблагородіє! Жиди привели того самого Мордуха Мельника, що убив штабового капітана Двукраєва.

— Не може бути? Що то значить?

— Їй Богу правда! Він сам просить, молить, аби ви єго зволили приймити.

— То клич-же єго скорше сюди! — закричав розсїяно прокуратор, поспішно одягаючись і дрожачи на цїлім тїлї, на гадку, що до виповненя засуду лишалось вже не більше як дві-три години.

За хвилю до сумежної з спальнею комнати війшов Мордух Мельник.

При входї прокуратора, він здоймив з голови шапку і сказав досить чисто по росийски:

— Я убив офіцира.... Не той убив, котрого хотять розстрілювати.... а я Мордух.

— За щож ти єго убив? — спитав прокуратор, поспішно хапаючи за перо і записуючи несподіване признане.

— Він любив ся в моїй дочцї.... я їх виловив. — Єго убив я а єї утопив в рїцї. Камінь їй на шию і у воду.

— І покажеш, де ти єї кинув у воду? — спитав прокуратор, записуючи скоро стрічку за стрічкою.

— Покажу. І тепер лежить ще під корчем.

— Чомуж ти скорше не прийшов? — спитав здивований прокуратор.

— Коли-б вояка були засудили на Сибір, то я цїлком був би не прийшов.... Але вояка велїли розстріляти — то я прийшов. До того ж

Господарство, промисл, торговля, гіґієна і вихованє.

Добрі ради.

— Що значить обірник, що штучний а що зелений навіз? — 1) Ростини, коли добрий або хоч би лиш середний урожай, витягають із землї богато поживних, мінеральних частий, через те земля убожіє в поживу. Чим менше урожайна земля, тим скорше она убожіє і не буде родити. Обірник, хоч ним і правильно гноїти землю що третий рік, не дасть їй тілько поживи, кілько потреба на добрий або хоч би середний урожай. Штучними навозами можна додати земли тої поживи, яку она утратила; длятого штучні навози мають більше вартости для зовсім пісної землї, як для урожайної. — 2) Обірник добрий для ростин, що мають колос, для ростин олїйних і окопових, бо дає їм азоту. Стручкові ростини і конюшина можуть легко обійти ся без него, бо беруть собі самі азот з воздуха; длятого навоженє землї під ті ростини штучними навозами приходить дешевше. — 3) Обірником не можна додати земли тілько поживи, кілько потреба для доброго урожаю; від штучних навозів може земля стати навіть дуже урожайна. — 4) Стручкові ростини і конюшину можна управляти правильно лиш при штучних навозах, а тогди можна їх ужити не лиш на пашу, але й на зелений навіз. — 5) Склад поживи в земли есть всілякий; одної части поживи буде в ній більше, другої менше. Гноєнє обірником не дасть земли як-раз тої поживи, котрої їй може найбільше потреба; длятого від обірника буде в земли одної поживи за богато, другої за мало. Живленє ростин відбуває ся тогди не правильно. Штучними навозами можна додавати земли тілько і такої поживи, кілько і якої потреба. — 6) Зелений навіз есть тим дбрий, що бере собі азот з воздуха а відтак дає его земли і ростинам на ній. — 7) Обірнику не завсїгди можна мати на стілько, щоби ним хоч середно добре погноїти землю. Зелений навіз заступає обірник і поправляє землю. Зелений навіз має більше значінє для легкого ґрунту, як для богатого і урожайного. — 8) При штучнім і зеленім навозї можна форсувати управу ростин і мати більші зиски; можна продавати солому і сїно без обави, що земля стане ялова. — 9) При штучнім і зеленім навозї можна господарити без взгляду на правильну зміну плодів. — 10) Уживанє штучних навозів приходить дорого, длятого треба уважати, щоби з тих навозів користали лиш ті ростини, які управляє ся, а не всїлякі буряни та хопта. Хто хоче уживати штучних навозів, мусить длятого уважати на то, щоби ріля була чиста, бо в противнім случаю буряни і хопта заберуть поживу із штучного навозу яка потрібна тим ростинам, котрі управляємо. Крім того буряни і хопта суть витревалїйші на всїлякі зміни воздуха і убивають делїкатнїйші управляні ростини.

— Сади на зубочах. Дуже стрімкі зубоча, особливо ті, що положені до полудня, можна би дуже добре використати в той спосіб, що засаджувало би ся їх овочевими деревами. Але такі зубоча бувають дуже сухі, а то шкодить, бо дерева задля браку вохкости в земли нидїють і не родять. В такім случаю треба деревам овочевим на зубочах забезпечити потрібну вохкість. В тій цїли треба на зубочах поробити скісні рівці, котрими вода по дощах спливала би просто під дерева, а не з горба в долину, минаючи дерево. Доокола дерев треба також робити вали, щоби в них вода держала ся. Коли би зубоча були дуже стрімкі і можна би побоювати ся, що підчас великої тучі вода і рівці замулить і вали коло дерев розірве, то треба поробити коло них гати з прутя.

— Сіндетикон або кіт до порцелянової посудини і т. п. річий есть то мішанина цукру, гашеного вапна, каруку, якого уживають позолотники і води. До тої мішанини приходить 60 частий цукру, 15 частий гашеного вапна, 60 каруку і 180 частий води. Насампеед гасить ся 100 частий вапна в той спосіб, що наливає ся на него 50 частий теплої води, а коли вапно згасить ся і вода підстоїть ся на нїм, зливає ся еї осторожно. Відтак розпускає ся 60 цукру в 180 частях води, додає ся 15 частий згашеного вапна і все то огріває разом в зелїзнім баняку, але не так сильно, щоби мішанина аж кипіла. Мішанину відставляє ся відтак і через день мішає ся ще кілка разів; через то більша часть вапна розпустить ся по кількох днях коли підстоїть ся, зливає ся мішанину зверха і так має ся розпущену в водї мішанину вапна з цукром. З тої мішанини бере ся 255 частий і дає ся до неї 60 частий дрібно полупаного каруку, котрий на ніч намочує ся, а на другий день заварює ся з тої мішаниною на слабім огни, так, щоби она лиш загріла ся і карук не припалив ся. Карук розпустить ся і вся мішанина буде плинна. Кіт тогди готовий.

жиди веліли прийти — та й вітця его менї було жаль....

Прокуратор поглянув з ще більшим зачудованєм на понуру стать убийника, зробив ще якийсь незвичайно крутий почерк на папері поклик на вояка.

— Зараз біжи до полковника, передай ему той папір, а офіцирови, що має службу, передай ту картку.

І лиш тоді, коли вояк стрімголов вибіг з комнати, аби виповнити приказ, пригадав собі прокуратор, що він лишив ся сам на сам з убийником, котрий так спокійно справив ся з двома жертвами і так спокійно о тім розповідав.... Але коли прокуратор, перейшовшись по комнаті, поглянув скоса в сторону Мордуха, побачив, що той величезний, сильно збудований мужчина, сївши на крісло коло дверий і закривши лице величезними руками, плаче і хлипає як дитина.

Прокуратор поглянув на него і сївши коло стола, почав писати депешу до окружного начальника, в котрій доносив, що на основі такого а такого параґрафу відміняє ся виповненє засуду над рядовим вояком Іваном Гвоздилином.

Скінчивши телеґраму, прокуратор відітхнув повною грудию: немов би гора з его плечий звалилась.

А Мордух все сидів скулений на кріслї коло дверий і заєдно глухо ридав і хлипав.

Закінченє.

Від тої страшної хвилї минуло більше як пів року. На московских улицях повіяло весною.... Сади одїли ся зелению і яблінка стала вже покривати ся білим лише що розвиваючим ся цьвітом. Вікна в кабінетї Семена Силича, в его московскім домі, були отворені навстяж і коло одного з них сидів він, прикритий теплим окривалом, в широкім вигіднім кріслї. Рядом з ним, на низенькій лавочцї, сидів Іван Семенович і задумчиво глядів у вікно, на зелень саду, прислухуючись веселому щебетови птичок і свистови ластівок, що скоро перелїтали понад домом.

Семен Силич попав по повороті з Засодимич в довгу і тяжку нервову недугу і ледвеледве уйшов від смерти.... Лише кріпка его натура та ніжні заходи Івана Семеновича, що не відходив від его постели, уратували Семена Силича. Довго був він без притомности, довго не пізнавав навіть і того молодця, що не відходив від него ні на крок і проводив коло его постели безсонні ночи.... Вкінци настав той радістний день, коли він в тім молодци пізнав свого Васька — свого дорогого сина, виратованого чудесним способом. І від тої пори він став поправляти ся. Тепер его недуга ішла природним ходом і він вповнї любував ся сьвіжим весняним воздухом, що віяв з саду і вносив запах до комнати.

Отець і син довго сидїли коло вікна мовчки: — їм було любо; душа їх була повна радістного почутя щастя. Вкінци то почутє переповнило душу Семена Силича; він не видержав і сказав обертаючись до сина:

— Васю! Холщев таки говорив правду.... Єсть на сьвітї некупне... Я сам бачив, сам зазнав.... Робиж ти тепер з своєю долею що хочеш: не буду тобі перешкаджати!

Іван Семенович поцїлував з почестию руку вітця і поглянув ему в очи з глубокою, щирою любовію.

— Тату! — сказав він — і я, в думках о близькій смерти, пережив і передумав богато— і научив ся цїнити ваше серце, ваш спокій. Не бійте ся: я не піду на перекір вашої волї....

Телеґрами.

Відень 18 вересня. У ґр. Ґолуховского відбула ся вчера конференция спільних мінїстрів, в котрій взяв участь також адмірал Стернек. Предметом нарад був спільний буджет. — Wiener Ztg. оголосила розпорядженє о іспитах для кандидатів стану учительского в ґімназиях і школах реальних.

Константинополь 18 вересня. Нинї має бути підписаний грецко-турецкий договор.

Білгород 18 вересня. Король Александер прибув до Парижа зі своїм вітцем Миланом. Правительство о тім не знало і велїло ту вість заперечити. З тої причини уважають становище кабінету Зимича захитаним і говорять, що він подасть ся до димісії зарав по повороті короля.

Рух поїздів зелїзничих

важний від 1 мая 1897, після середно-европ. год.

Відходять до

	Поспішні			Особові			
Кракова	8·40	2·50	10·50	4·40	8·55	6·45	—
Підволочиск	—	1·55	6·—	—	10·05	11·—	—
Підвол. з Підз.	6·15	2·08	—	—	10·27	11·27	—
Черновець	6·10	2·40	—	10·30	—	6·45	10·45
Ярослава	—	—	—	4·40	—	—	—
Белзця	—	—	—	9·25	7·05	—	—
Тернополя	—	—	—	7·47	—	—	—
Гребенова [1])	—	—	—	—	9·20	—	—
Стрия, Сколього і Лавочного	—	—	—	5·20	—	3·05[2]	7·30
Зимної Води [3])	—	—	—	—	3·40	—	—
Брухович [4])	—	—	—	—	2·31	—	—
Брухович [5])	—	—	—	—	3·27	—	—
Янова	—	—	—	9·40	—	8·50[8]	7·48[9]
Янова	—	—	—	—	1·04[6]	3·15[7]	—

1) Від 10 липня до 31 серпня. 2) До Сколього лише від 1 мая до 30 вересня вкл. 3) Від 1 мая до 6 вересня в недїлї і сьвята. 4) Від 1 мая до 6 вересня в недїлї і сьвята. 5) Від 1 мая до 6 вересня в будні дни. 6) Від 15 червня до 31 серпня лише в недїлї і сьвята. 7) Від 1 мая до 14 червня і від 1 до 30 вересня що день, а від 15 червня до 31 серпня лише в будні дни. 8) Від 1 мая до 30 вересня вкл. 9) Від 1 жовтня до 30 цьвітня.

Поїзд блискавичний зі Львова 8·40 рано, в Кракові 1·48 по полудни, у Відни 8·56 вечер.

Приходять з

Кракова	1·30	—	8·45	9·10	6·55	9·30	—
Підволочиск	2·30	10·—	—	—	—	3·30	6·—
Підвол. з Підз.	2.15	9·43	—	—	—	3·04	5·35
Черновець	9·50	1·50	—	—	7·30	5·45	9·10
Тернополя	—	—	—	7·52	—	—	—
Белзця	—	—	—	8·25	5·25	—	—
Ярослава	—	—	—	10·35	—	—	—
Гребенова	—	—	—	—	1·40[1]	—	—
Сколього і Стрия	—	—	—	12·10	8·05	1·51[2]	10·20
Брухович	—	—	—	—	—	8·15	—
Брухович	—	—	—	—	—	8·49	—
Янова	—	—	—	7·50	1.15	—	—
Янова	—	—	—	8·—[3]	9·01[4]	—	—

1) Від 10 липня до 31 серпня. 2) Зі Сколього тілько від 1 мая до 30 вересня. 3) Від 1 мая до 14 червня і від 1 до 30 вересня що день, а від 15 червня до 31 серпня лише в будні дни. 4) Від 15 червнядо 31 серпня лише в недїлї і сьвята.

Числа підчеркнені, означають пору нічну від 6 год. вечером до 5 год. 59 мін. рано.

За редакцию відповідає [illegible]

З друкарнї В. Лозиньского під зарядом В. І. Вебера.